Полтавська обласна військова адміністрація

Департамент екології та природних ресурсів

ОГЛЯД
СТАНУ ДОВКІЛЛЯ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЖОВТЕНЬ 2026

ЗМІСТ

Стор.

Вступ..... 3

Стан атмосферного повітря в м. Полтава..... 4

Стан атмосферного повітря в м. Кременчук..... 5

Стан атмосферного повітря в м. Горішні Плавні..... 7

Радіаційний стан області..... 9

Стан забруднення поверхневих вод..... 11

Регіональний офіс водних ресурсів у Полтавській області..... 11

ДУ Полтавський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України..... 12

Прийняття управлінських рішень щодо підприємств області, які здійснюють вплив на довкілля області..... 13

ВСТУП

На виконання статті 25^1 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації готує аналітичні огляди стану довкілля Полтавської області.

У даному аналітичному огляді наводиться узагальнена інформація щодо забруднення атмосферного повітря Полтавської області, радіаційного стану, стану забруднення поверхневих вод за жовтень 2026 року.

Аналіз стану атмосферного повітря публікується на основі даних спостережень за вмістом забруднюючих речовин у містах Полтава, Кременчук та Горішні Плавні, наданих Полтавським обласним центром з гідрометеорології та Комунальним підприємством «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» Кременчуцької міської ради.

Аналіз радіаційного забруднення повітря здійснено на основі даних Полтавського обласного центру з гідрометеорології, на 5 пунктах спостереження Полтавської області − метеостанціях: м. Гадяч, м. Лубни, м. Кобеляки, сел. В. Поділ та ЦГМ Полтава. А також за інформацією Комунального підприємства «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» Кременчуцької міської ради – у м. Кременчук.

Аналіз стану забруднення поверхневих вод наведено за даними спостережень за вмістом гідрохімічних показників, які надані Регіональним офісом водних ресурсів у Полтавській області та ДУ «Полтавський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» (Кременчуцький районний відокремлений підрозділ).

Полтавський обласний центр з гідрометеорології
Стан атмосферного повітря в м. Полтаві
жовтень 2026 року

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Полтави проводяться лабораторією Полтавського обласного центру з гідрометеорології на 4-х стаціонарних постах. Всього у звітному місяці відібрано та проаналізовано 1702 проби повітря по 10 інгредієнтам, з яких не виявлено перевищення ГДК (гранично допустима концентрація).

Середньомісячні концентрації забруднюючих речовин в кратності ГДК становили:

формальдегід – 1,0 ГДК;
пил – 0,8 ГДК;
діоксид азоту – 0,6 ГДК;
оксид вуглецю – 0,4 ГДК;
фтористий водень – 0,2 ГДК;
оксид азоту – 0,3 ГДК;
хлористий водень – 0,1 ГДК;
діоксид сірки – 0,04 ГДК;
аміак – 0,25 ГДК;
розчинні сульфати – 0,00 мг/м^3.

Перевищення максимальних концентрацій забруднювальних речовин в атмосферному повітрі міста у жовтні місяці не спостерігалося.

У порівнянні з вереснем поточного року середньомісячні концентрації зменшились по *пилу, оксиду вуглецю*.

Порівняльний аналіз середньомісячних концентрацій із середньорічними свідчить, що відбулося зменшення концентрацій забруднювальних речовин в атмосферному повітрі міста по *пилу, оксиду вуглецю, фтористому* та *хлористому водню* та *формальдегіду*; решта домішок залишилася без суттєвих змін.

Вміст важких металів: кадмію, заліза, міді, марганцю, нікелю, свинцю, хрому та цинку нижче за нормативні показники.

Реакція атмосферних опадів (pH) за жовтні місяць знаходилася в межах 6,3-6,5, що відповідає нормальним опадам.

Рис. 1

Стан атмосферного повітря в м. Кременчук
жовтень 2026 року

Кременчуцька лабораторія спостережень за забрудненням атмосферного повітря Полтавського центру з гідрометеорології

Лабораторія спостережень за забрудненням атмосферного повітря м. Кременчука (ЛСЗА Кременчук) Полтавського обласного центру з гідрометеорології проводила відбір проб на чотирьох стаціонарних постах (ПСЗ № 1 – вул. Молодіжна, 9, ПСЗ № 2 – вул. Лікаря Богаєвського, 2, ПСЗ № 4 – вул. Тараса Шевченка, 22/30, ПСЗ № 5 – вул. Івана Приходька, 89).

Протягом місяця було відібрано та проаналізовано 2164 проби. Спостереження проводились щоденно 2-4 рази на добу, крім неділь.

Визначались 10 забруднювальних домішок: пил, діоксид азоту, оксид азоту, діоксид сірки, вуглецю оксид, формальдегід, фенол, сажа, аміак, сульфати.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК) речовин у повітрі населених місць та розрахунку індексу забруднення атмосфери (ІЗА). ГДК розподіляються на *середньодобові* (ГДКс.д.), з якими порівнюються середньодобові та середньомісячні концентрації, та *максимально разові* (ГДКм.р.), з якими порівнюються разові (тривалість відбору проби 20 – 30 хв) концентрації шкідливих речовин.

Критерій оцінювання ІЗА: ІЗА < 5 – низький рівень, 5 < ІЗА < 7 – підвищений, 7 < ІЗА < 14 – високий, ІЗА > 14 – дуже високий.

Рівень забруднення атмосферного повітря міста у жовтні оцінювався як низький (ІЗА - 4,16).

Загалом по місту перевищували гранично допустимий рівень (ГДКс.д.) середньомісячні концентрації *формальдегіду* (1,7 ГДКс.д.).

Середній вміст інших домішок був менше гранично допустимих концентрацій.

Формальдегід. Вміст формальдегіду визначався на всіх ПСЗ. Середній вміст речовин, у порівнянні з попереднім місяцем, зменшився. Рівень забруднення повітря цією домішкою становив: на Молодіжному – 1,5 ГДКс.д., в районі зупинки «Кредмаш» - 1,6 ГДКс.д., в районі центрального ринку – 2,2 ГДКс.д., в Крюкові - 1,4 ГДКс.д..

Випадків перевищення ГДКм.р. не зафіксовано.

Пил (аерозоль) недиференційований за складом. Вміст пилу визначався на всіх ПСЗ. Порівняно з минулим місяцем середній вміст речовини дещо збільшився. На Молодіжному середньомісячна концентрація становила 1,1 ГДКс.д., в районі зупинки «Кредмаш» - 0,9 ГДКс.д., в районі центрального ринку – 1,2 ГДКс.д., в Крюкові – 0,7 ГДКс.д.

Зафіксовано один випадок перевищення ГДКм.р.:

1,1 ГДКм.р. ввечері 29 жовтня на ПСЗ № 2 при слабкому вітрі східного напрямку.

Фенол. Вміст фенолу визначався на ПСЗ № 1, ПСЗ № 4 та ПСЗ № 5.

Порівняно з минулим місяцем середній вміст речовин не змінився. На Молодіжному, в Крюкові та в районі центрального ринку середньомісячна концентрація становила 0,2 ГДКс.д.

Випадків перевищення ГДКм.р. не зафіксовано.

Діоксид азоту. Вміст діоксиду азоту визначався на всіх ПСЗ. Рівень забруднення цією речовиною загалом по місту, в порівнянні з попереднім місяцем, зменшився. В районі центрального ринку середньомісячні концентрації становили 1,1 ГДКс.д., в районі зупинки «Кредмаш» - 0,7 ГДКс.д., в Крюкові – 0,8 ГДКс.д., на Молодіжному – 0,4 ГДКс.д..

Випадків перевищення ГДКм.р. не зафіксовано.

Оксид вуглецю. Вміст оксиду вуглецю визначався на всіх ПСЗ. Порівняно з минулим місяцем середній вміст речовини не змінився. На Молодіжному, в районі центрального ринку та в Крюкові середньомісячна концентрація становила 0,2 ГДКм.р., в районі зупинки «Кредмаш» 0 0,3 ГДКс.д.

Випадків перевищення ГДКм.р. не зафіксовано.

Сажа. Вміст сажі визначався на ПСЗ № 1, ПСЗ № 4, загальний вміст сажі, в порівнянні з попереднім місяцем не змінився. На Молодіжному в районі центрального ринку середньомісячна концентрація становила 0,2 ГДКс.д.

Випадків перевищення ГДКм.р. не зафіксовано.

Оксид азоту. Спостереження проводились на ПСЗ № 2. Середньомісячна концентрація в порівнянні з попереднім місяцем, зменшилась та становила 0,2 ГДКс.д.

Випадків перевищення ГДКм.р. не зафіксовано.

Ангідрид сірчистий (діоксид сірки). Середньомісячна концентрація, в порівнянні з попереднім місяцем не змінилась. Середньомісячна концентрація на Молодіжному, районі зупинки «Кредмаш» та в Крюкові становила 0,2 ГДКс.д., а в районі центрального ринку становила 0,3 ГДКс.д.

Перевищень за максимально разовою ГДК не зафіксовано.

Спостереження за вмістом **аміаку** та **сульфатів** проводились на ПСЗ № 2. Середньомісячна концентрація аміаку – 0,2 ГДКс.д. Перевищень за максимально разовою ГДК аміаку не зафіксовано.

Вміст сульфатів – 0,010 мг/м^3 (ГДК на сульфати не встановлена).

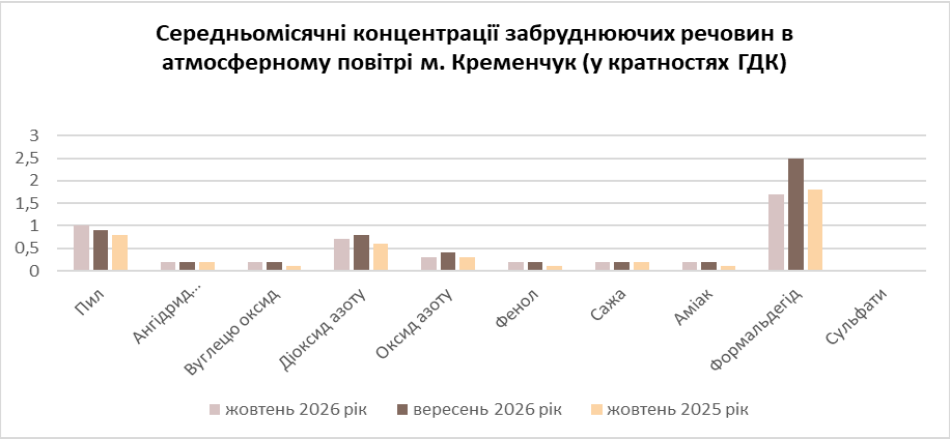

Рис. 2

Порівняно з жовтнем 2025 року зменшились середньомісячні концентрації *формальдегіду*. Збільшився вміст пилу, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, фенолу, аміаку та сульфатів. Вміст *діоксиду сірки, оксиду азоту та сажі* не змінився.

Комунальне підприємство «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області

Також для м. Кременчук моніторинг стану атмосферного повітря здійснює Комунальне підприємство «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області на трьох стаціонарних постах: Стаціонарний пост 26 гімназія, Стаціонарний пост Кінно-спортивна школа «Фаворит» та Стаціонарний пост при перетині санітарно-захисної зони підприємств Північного промвузла.

За жовтень 2026 року на **стаціонарному пості Кінно-спортивна школа «Фаворит»** дані відсутні у зв'язку з проведенням технічного обслуговування та щорічної планової повірки обладнання.

Стаціонарний пост при перетині санітарно-захисної зони підприємств Північного промвузла дані відсутні у зв'язку з проведенням технічного обслуговування та щорічної планової повірки обладнання.

На Стаціонарному посту 26 гімназія рівень забруднення атмосферного повітря за всіма показниками відмічений нижче гранично допустимої концентрації максимально разової (ГДКм.р.).

Стан атмосферного повітря в м. Горішні Плавні жовтень 2026 року

Кременчуцька лабораторія спостережень за забрудненням атмосферного повітря Полтавського центру з гідрометеорології

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Горішні Плавні проводяться Кременчуцькою лабораторією спостережень за забрудненням атмосферного повітря Полтавського центру з гідрометеорології у м. Горішні Плавні на стаціонарному посту спостережень, який розташований за адресою: вул. Добровольського, 6.

У жовтні визначався вміст *пилу, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, фенолу*, *сажі*, *водню хлористого*, *аміаку* та *важких металів*. Відібрано та проаналізовано 567 проб. Спостереження проводились 2-4 рази на добу, крім неділь.

За інтегральним показником (ІЗА), який розраховується по п'яти пріоритетним забруднювальним речовинам, спостерігався *низький рівень* забруднення атмосферного повітря **ІЗА = 1,41.**

Середньомісячні концентрації забруднювальних речовин, що визначались, не перевищували гранично допустимих значень.

У порівнянні з попереднім місяцем дещо зменшився вміст *діоксиду сірки, діоксиду азоту* та *хлоридного водню.* Середній вміст інших домішок не змінився.

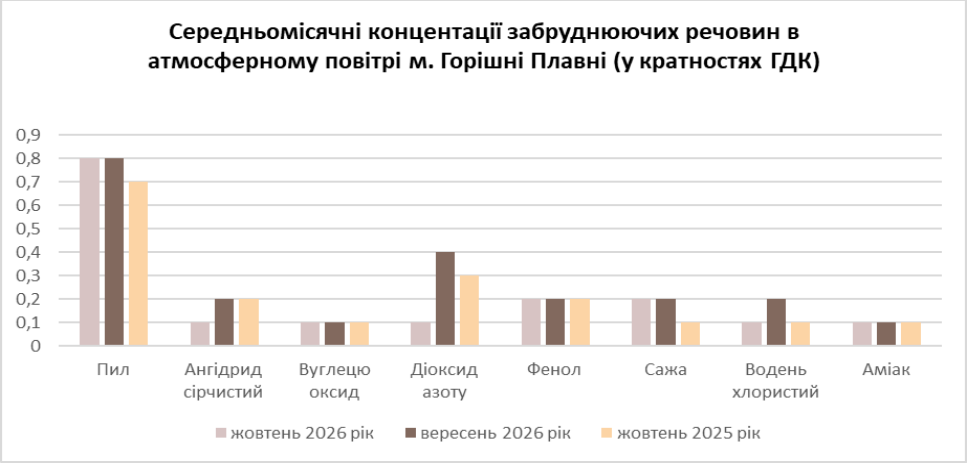

Рис. 3

Порівняно з жовтнем 2025 року збільшились середньомісячні концентрації *пилу* та *сажі*; зменшилися по *діоксиду сірки* та *діоксиду азоту,* по іншим домішкам – не змінився.

Радіаційний стан*
жовтень 2026 року

Радіаційний рівень, який відповідає природному фону складає 0,10 – 0,20 мкЗв/год і вважається нормальним. Це є еквівалентом середньої дози – менш ніж 2 мЗв на рік або 0,23 мкЗв на годину (**23 мкР на годину**);

0,22 мкЗв/год – звичайний радіаційний фон, який супроводжує людей у повсякденному житті;
біля 0,01 мкЗв разова доза – перегляд кінофільму на кольоровому телевізорі на відстані 2 метрів;
0,1 – 0,5 мЗв разова доза – флюорографія;
0,01 – 1 мЗв разова доза – приймання радонової ванни;
1,00 мкЗв/год – рівень опромінення, яке отримує екіпаж трансконтинентального літака, що летить через Північний полюс;
11,42 мкЗв/год – рівень опромінення, який різко збільшує вірогідність появи хвороби на рак;
40,00 мкЗв на протязі життя – підстава для евакуації населення після катастрофи у Чорнобилі;
114,15 мкЗв разова доза – викликає променеву хворобу з пониженим вмістом білих тілець у крові.

ПОКАЗНИКИ РАДІАЦІЇ (у мкЗв/год)	РІВНІ НЕБЕЗПЕКИ	КОЛІР
0.01 - 0.20	НИЗЬКИЙ	ЗЕЛЕНИЙ
0.21 - 0.30	ПРИПУСТИМИЙ	ЖОВТИЙ
0.31 - 0.60	ПІДВИЩЕНИЙ	ОРАНЖЕВИЙ
ВІД 0.61	НЕБЕЗПЕЧНИЙ	ЧЕРВОНИЙ
ВІД 10	ДУЖЕ НЕБЕЗПЕЧНИЙ	ФІОЛЕТОВИЙ
570 (РАЗОВА ДОЗА)	СМЕРТЕЛЬНИЙ	КОРИЧНЕВИЙ

**** – Інформацію наведено за даними розділу «Показники моніторингу середовища» Веб-порталу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (https://mepr.gov.ua/).***

Середнє значення гамма-фону атмосферного повітря на всіх п’яти метеостанціях області та за даними КП «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області у жовтні 2026 року не перевищувало контрольний рівень і залишалося на рівні значень попередніх місяців (10-14 мкР/год).

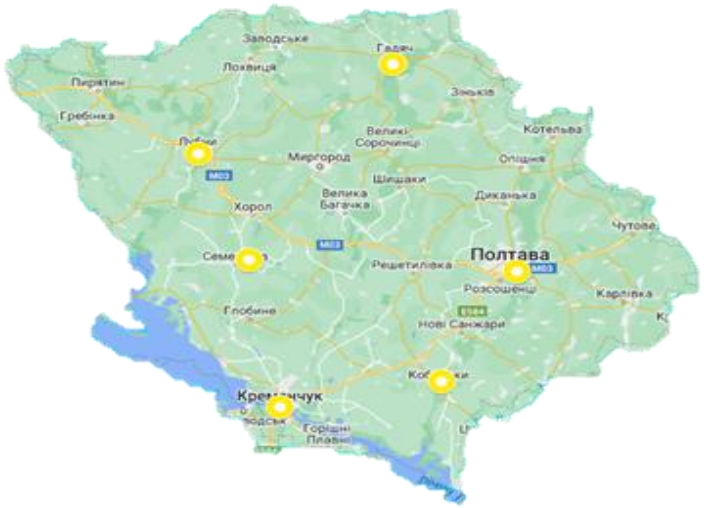

Рис.4

На рисунку 4 наведено розташування на території області метеостанцій Полтавського обласного центру з гідрометеорології та КП «Науковий центр еколого-соціальних досліджень» Кременчуцької міської ради.

Середні значення гамма-фону атмосферного повітря області за період з жовтня 2025 року по жовтень 2026 року відображені на рис. 5.

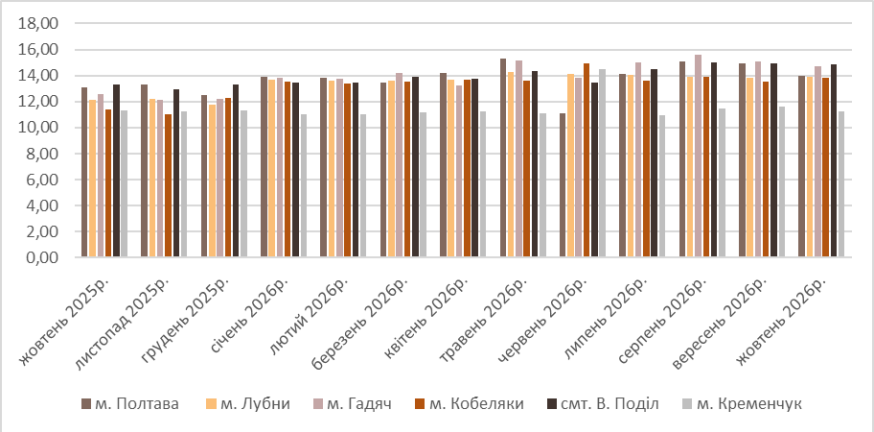

Рис. 5

Максимальні значення гамма-фону атмосферного повітря області за період з жовтня 2025 року по жовтень 2026 року відображені на рис. 6.

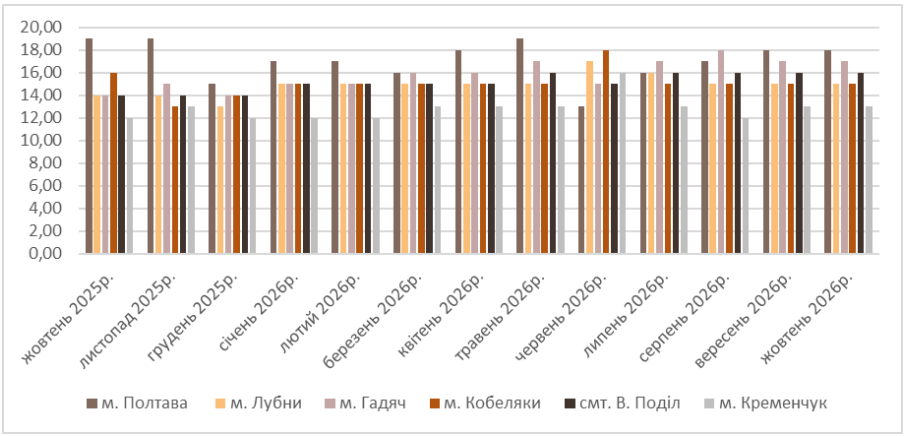

Рис. 6

Регіональний офіс водних ресурсів у Полтавській області

Регіональним офісом водних ресурсів у Полтавській області здійснюється моніторинг водних об'єктів у районах основних водозаборів комплексного призначення, водогосподарських систем міжгалузевого та сільськогосподарського водопостачання за радіологічними та хімічними показниками.

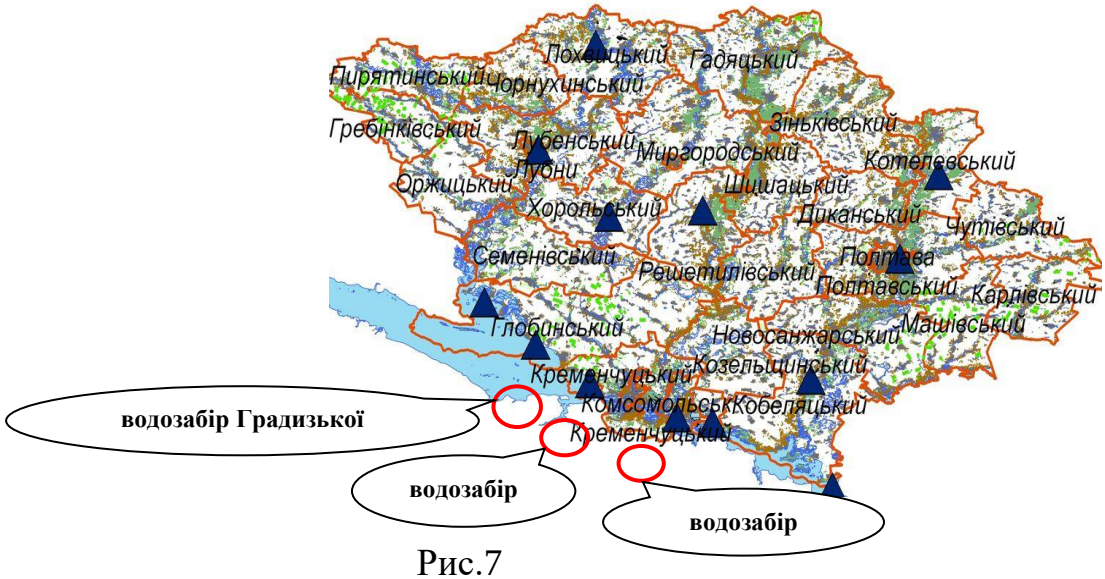

Рис.7

Згідно з Програмою державного моніторингу вод у частині проведення Держводагентством спостережень на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення, кожний місяць проводиться відбір проб з р. Дніпро у створі водозабору м. Горішні Плавні, Власівського водозабору м. Кременчук та водозабору Градизької зрошувальної системи с. Пронозівка Кременчуцького району. Відбір проб води проводила лабораторія моніторингу вод Східного регіону Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів. Вимірювання проведені вищезазначеною лабораторією та лабораторією моніторингу вод Північного регіону МОЗМ дніпровських водосховищ.

Відповідно до показників, зазначених у наказі Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 № 471 «Нормативи екологічної

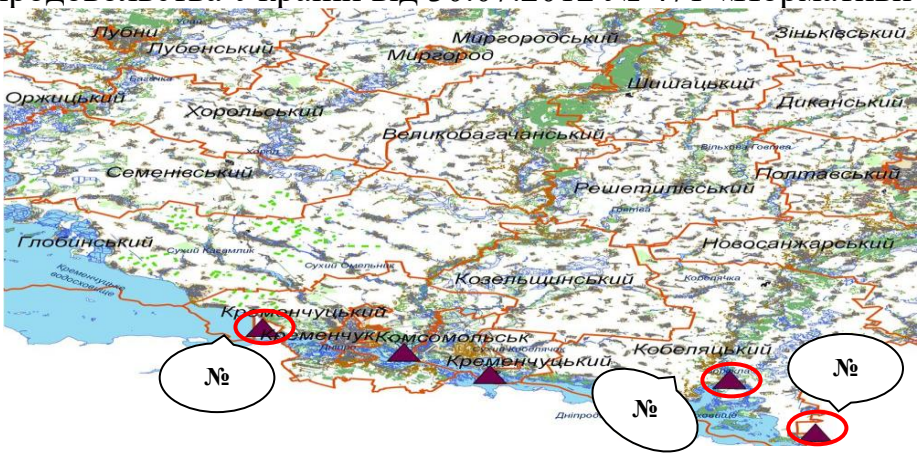

Рис. 8

безпеки водних об'єктів, що використовуються для потреб рибного господарства, щодо гранично допустимих концентрацій органічних та мінеральних речовин у морських та прісних водах (біохімічного споживання кисню ($БСК_5$), хімічного споживання кисню (ХСК), завислих речовин, мінерального фосфору та амонійного азоту)» – перевищення у жовтні зафіксовано по трьох показниках: $БСК_5$, ХСК та марганцю.

У створі питного водозабору м. Горішні Плавні з р. Дніпро (дата відбору 01 жовтня 2026 року) вода відповідає нормам «Гігієнічних нормативів якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення» (Наказ МОЗ України № 721 від 02.05.2022), за винятком:

- ХСК – 33,32 мгО/дм3 (перевищення Нормативів у 1,11 рази);
- $БСК_5$ – 3,44 мгO_2/дм^3 (перевищення Нормативів у 1,15 рази);

У створі Власівського питного водозабору м. Кременчука з р. Дніпро (дата відбору 01 жовтня 2026 року) вода відповідає зазначеним нормативам якості води, за винятком:

- ХСК – 31,8 мгО/дм3 (перевищення Нормативів у 1,06 рази);
- $БСК_5$ – 3,38 мгO_2/дм^3 (перевищення Нормативів у 1,13 рази).

У створі водозабору Градизької зрошувальної системи з р. Дніпро (дата відбору 01 жовтня 2026 року) вода відповідає зазначеним нормативам якості води, за винятком:

- $БСК_5$ – 3,88 мгO_2/дм^3 (перевищення Нормативів у 1,29 рази);
- ХСК – 34,8 мгО/дм^3 (перевищення Нормативів у 1,16 рази);
- марганцю – 0,108 мг/дм^3 (перевищення Нормативів у 1,08 рази).

Поливні води джерел зрошення по екологічним критеріям якості віднесені до І класу, тобто придатні без обмежень. Проведена оцінка якості зрошувальної води згідно національного стандарту України ДСТУ 2730:2015 «Якість природної води для зрошення. Агрономічні критерії» свідчить про придатність води з Кременчуцького водосховища по більшості показників без обмежень.

Кременчуцький районний відокремлений підрозділ ДУ «Полтавський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»

Направлені результати лабораторних досліджень води на санітарно-хімічні та мікробіологічні показники з Власівського водозабору р. Дніпро (створ № 26) за жовтень 2026 року показали, що відібрана проба по санітарно-хімічним показникам відповідає вимогам НД.

У зразку виявлено: РН – 7,87 мг/дм^3; розчинений кисень – 7,82 мг/дм^3; залізо – 0,071 мг/дм^3; хлориди – 21,3 мг/дм^3; сульфати – 19,5 мг/дм^3; нафтопродукти – 0,031 мг/дм^3; нітритів – 0,008 мг/дм^3; нітратів – 0,67 мг/дм^3; фтор – 0,25 мг/дм^3; марганець – 0,05; ацетаміприд – 0,001; бенсултап – 0,01; ТМТД – 0,01.

Прийняття управлінських рішень щодо підприємств області, які здійснюють вплив на довкілля області
жовтень 2026 року

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської облвійськадміністрації

Впродовж жовтня 2026 року припинено дію дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами наступним суб'єктам господарювання:

ТОВ Кононівський елеватор, Семенівська дільниця
ПрАТ Нафтогазвидобування, ДПС Олефірівськоі УППГ
ПрАТ Нафтогазвидобування, УППГ Олефірівка
ТОВ Нафтогаздія, св.1 Майорівськоі площі
ТОВ Нафтогаздія, Майорівська УКПГ

Дія дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами припиняється відповідно до вимог абзаців другого та десятого частини 7 статті 4-1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», статті 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», пункту 48 «Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, які отримали такі дозволи», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 302 (зі змінами).

Департамент екології та природних ресурсів
Полтавської обласної військової адміністрації
Відділ організаційної роботи, правового забезпечення та управління відходами
Управління забезпечення реалізації державної політики та організаційної роботи
Тел. (0532) 569508
E-mail: eko@adm-pl.gov.ua
eko.adm-pl.gov.ua